

INSTRUCȚIUNI

pentru aplicarea în sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, de la data aderării României la Uniunea Europeană, a Regulamentului Consiliului nr. 1408/71/CEE privind aplicarea regimurilor de securitate socială lucrătorilor salariați, lucrătorilor independenți și membrilor familiilor lor care se deplasează în interiorul Comunității, adoptat la 14 iunie 1971 și a Regulamentului Consiliului nr. 574/72/CEE care stabilește modalitățile de aplicare a Regulamentului Consiliului nr. 1408/71/CEE privind aplicarea regimurilor de securitate socială lucrătorilor salariați, lucrătorilor independenți și membrilor familiilor lor care se deplasează în interiorul Comunității, adoptat la 21 martie 1972

PARTEA I – INSTRUCȚIUNI GENERALE DE APLICARE A REGULAMENTULUI 1408/71 ȘI A REGULAMENTULUI 574/72

TITLUL I – „DISPOZIȚII GENERALE”

CAPITOLUL I - CADRU DE IMPLEMENTARE

Art. 1

Cadru legal

- (1) În domeniul securității sociale, România va aplica, de la data aderării la Uniunea Europeană:
- Regulamentul Consiliului nr. 1408/71/CEE** privind aplicarea regimurilor de securitate socială lucrătorilor salariați, lucrătorilor independenți și membrilor familiilor lor care se deplasează în interiorul Comunității, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 149 din 5.7.1971, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare Regulament 1408/71;
  - Regulamentul Consiliului nr. 574/72/CEE** care stabilește modalitățile de aplicare a Regulamentului Consiliului nr. 1408/71/CEE privind aplicarea regimurilor de securitate socială lucrătorilor salariați, lucrătorilor independenți și membrilor familiilor lor care se deplasează în interiorul Comunității, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 74 din 27.03.1972, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare Regulament 574/72.
  - Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1791/2006** privind adaptarea anumitor regulamente și decizii în domeniile liberei circulații a bunurilor, liberei circulații a persoanelor, a legislației companiilor, politicii de concurență, agricultură (inclusiv legislația veterinară și fitosanitară), politica transporturilor, taxe și impozite, statistică, energie, mediu, cooperarea în domeniul justiției și afacerilor interne, uniunea vamală, relații externe, politica comună și de securitate și instituții, ca urmare a aderării Bulgariei și României.
- (2) Înscrierile României în Anexele Regulamentului 1408/71 și Regulamentului 574/72 individualizează modul de aplicare al celor două regulamente de către autoritatea competentă, organismele de legătură și instituțiile competente de pe teritoriul statului român.

Art. 2

Prioritatea regulamentelor comunitare asupra legislației române în vigoare

Având în vedere că regulamentele comunitare sunt direct aplicabile și obligatorii în toate elementele lor, în caz de conflict cu legislația română în vigoare, prevederile actelor comunitare vor prevala asupra legislației naționale.

Art. 3

Definiții

Termenii care sunt folosiți în continuare în prezentele instrucțiuni au următoarea semnificație:

a. "lucrător"/„asigurat” are, după caz, sensul dat de articolul 5 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, respectiv de articolul 5 și 6 ale Legii nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale.

b. "lucrător independent" are sensul prevăzut la articolul 1 din Legea nr. 300/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent.

c. "lucrător migrant" desemnează orice lucrător salariat sau independent care se deplasează în interiorul Uniunii Europene în scopul desfășurării unei activități și posedă calitatea de asigurat în baza legislației de securitate socială a unuia sau mai multor state membre.

d. „lucrător frontalier” desemnează orice lucrător salariat sau independent care își exercită activitatea profesională pe teritoriul unui stat membru și își are domiciliul pe teritoriul unui alt stat membru unde se întoarce, de regulă, zilnic sau cel puțin o dată pe săptămână;

- totuși, lucrătorul frontalier care este detașat de întreprinderea de care aparține în mod obișnuit sau care prestează un serviciu pe teritoriul aceluiași stat membru sau al altui stat membru își păstrează calitatea de lucrător frontalier pe o perioadă de până la patru luni chiar dacă, pe parcursul acestei perioade, nu poate reveni în fiecare zi sau cel puțin o dată pe săptămână la locul său de domiciliu.

e. "membru de familie" are sensul definit de legislația pe care o aplică instituția competentă.

f. „instituție de instrumentare” desemnează instituția competentă să primească cererea pentru acordarea de prestații și să asigure legăturile între instituțiile implicate în gestionarea dosarului unui lucrător migrant.

g. „instituție în cauză” desemnează orice instituție competentă în gestionarea dosarului lucrătorului migrant care nu este instituție de instrumentare.

h. „reședința” desemnează locul de ședere obișnuită, definit în legislația română în vigoare drept domiciliu sau reședință.

Art. 4

Autorități competente în România

Pentru aplicarea prevederilor Regulamentului 1408/71 și ale Regulamentului 574/72 sunt desemnate ca autorități competente ministrul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei și ministrul Sănătății Publice.

Art. 5

Organism de legătură

Pentru aplicarea prevederilor Regulamentului 1408/71 și ale Regulamentului 574/72, Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale este desemnată:

1. instituție competentă pentru aplicarea dispozițiilor privind determinarea legislației aplicabile;
2. organism de legătură pentru:
  - stabilirea indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli profesionale și accidente de muncă;
  - stabilirea prestațiilor în natură în caz de boală profesională și accident de muncă;
  - stabilirea pensiilor pentru limită de vârstă/ anticipate și anticipate parțiale/ invaliditate/de urmaș;
  - acordarea ajutoarelor de deces.

Art. 6

Instituții competente

Pentru aplicarea prevederilor Regulamentului 1408/71 și ale Regulamentului 574/72, sunt desemnate ca instituții competente, casele teritoriale de pensii pentru indemnizațiile pentru incapacitate de muncă determinată de boli profesionale și accidente de muncă; prestațiile în natură în caz de boală profesională și accident de muncă; pensiile pentru limită de vârstă; pensiile anticipate și anticipate parțiale; pensiile de invaliditate; pensiile de urmaș; ajutoarele de deces.

Art. 7

Formulare de comunicare

Formularele utilizate pentru aplicarea Regulamentului 1408/71 și a Regulamentului 574/72 sunt prezentate în anexa nr. V.

CAPITOLUL II – CÂMP MATERIAL DE APLICARE

Art. 8

Sisteme și riscuri acoperite

Regulamentul 1408/71 și Regulamentul 574/72 se aplică atât sistemului public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cât și sistemelor de pensii neintegrate, precum și sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, pentru coordonarea următoarelor riscuri de securitate socială, enumerate la articolul 4 paragraful 1 al Regulamentului 1408/71: accidente de muncă, boli profesionale, prestații de invaliditate, pensii pentru limită de vârstă, anticipate și anticipate parțiale, pensii de urmaș, ajutoare de deces.

Art. 9

În vederea aplicării Regulamentului 1408/71 și Regulamentului 574/72, sistemele neintegrate de pensii cooperează cu instituțiile corespondente din străinătate prin intermediul sistemului public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, care acționează ca un sistem coordonator pentru România în domeniul de responsabilitate propriu CNPAS.

Art. 10

Sisteme și riscuri neacoperite

Regulamentul 1408/71 și Regulamentul 574/72 nu se aplică asistenței sociale și medicale, prestațiilor acordate victimelor de război și altor prestații acordate prin legi speciale.

CAPITOLUL III – CÂMP PERSONAL DE APLICARE

Art. 11

Categoriile de asigurați

Din punctul de vedere al calității persoanelor asigurate, Regulamentul 1408/71 și Regulamentul 574/72 vizează:

- a) asigurații sistemului public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, sistemelor de pensii neintegrate, precum și asigurații sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, cuprinși în sistem atât obligatoriu, cât și facultativ, inclusiv studenții, care sunt sau au fost supuși legislației unuia sau mai multor state membre și care sunt cetățeni ai unui stat membru;
- b) beneficiarii sistemelor menționate la litera a, chiar dacă această calitate a fost dobândită înainte de 1 ianuarie 2007;
- c) membrii de familie și urmașii persoanelor menționate la literele a și b;
- d) lucrătorii frontaliери, chiar dacă aceștia nu au reședința în România, raza teritorială a asigurării fiind determinată de sediul fix și permanent al locului de muncă sau de locul unde se desfășoară majoritatea activităților profesionale, stabilit pe baza declarației persoanei.

Art. 12

(1). Din punctul de vedere al cetățeniei persoanei, Regulamentul 1408/71 și Regulamentul 574/72 vizează cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, după cum urmează: Austria, Belgia, Bulgaria, Cehia, Cipru, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Marea Britanie, Olanda, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Ungaria.

(2). Regulamentul 1408/71 și Regulamentul 574/72 se aplică și în cazul cetățenilor statelor terțe, care au reședința legală pe teritoriul unui stat membru și circulă în interiorul Uniunii Europene.

CAPITOLUL IV – CÂMP TERITORIAL DE APLICARE

Art. 13

Teritoriile vizate

Regulamentul 1408/71 și Regulamentul 574/72 se aplică teritoriilor statelor membre ale Uniunii Europene.

CAPITOLUL V – CÂMP TEMPORAL DE APLICARE

Art. 14

Aplicarea în timp

- (1) Regulamentul 1408/71 și Regulamentul 574/72 se aplică de la 1 ianuarie 2007.
- (2) Drepturile dobândite conform legislației anterioare se mențin.
- (3) Persoanele ale căror drepturi s-au stabilit sau se cuvin în baza legislației în vigoare anterior datei de 1 ianuarie 2007, pot solicita revizuirea drepturilor de pensie prin aplicarea prevederilor Regulamentului 1408/71 și Regulamentului 574/72, pentru a beneficia de drepturile mai avantajoase.
- (4) Dacă cererea prevăzută la alineatul (3) este depusă în termen de trei ani de la data de 1 ianuarie 2007, drepturile stabilite conform prevederilor Regulamentului 1408/71 și Regulamentului 574/72 sunt dobândite de la această dată.
- (5) Dacă cererea prevăzută la alineatul (3) este depusă după expirarea termenului de trei ani de la data de 1 ianuarie 2007, drepturile stabilite conform prevederilor Regulamentului 1408/71 și Regulamentului 574/72 sunt dobândite de la data cererii.

TITLUL II – „DETERMINAREA LEGISLAȚIEI APLICABILE”

Art. 15

Cadru legal

Titlul II din Regulamentul 1408/71 conține reguli care stabilesc legislația aplicabilă lucrătorilor migranți.

Art. 16

Principiu și excepții

- (1) O persoană care intră în câmpul de aplicare al Regulamentelor 1408/71 și 574/72 este supusă legislației unui singur stat membru la un moment dat.
- (2) Excepțiile de la acest principiu sunt prevăzute la articolul 14 quater litera b, în conformitate cu care, pentru situațiile înscrise în anexa VII din Regulamentul 1408/71, persoana în cauză este asigurată atât conform legislației statului membru în care desfășoară activitate salariată, cât și conform legislației în care desfășoară activitate independentă.
- (3) Având în vedere înscrierile României în această anexă, lucrătorii care desfășoară în România activități independente și activități salariate pe teritoriul altui stat membru, vor fi asigurați potrivit legislației ambelor state.
- (4) O altă excepție de la principiul unicității legislației aplicabile este prevăzută la articolul 14 septies al Regulamentului 1408/71.

Art. 17

Reguli generale de determinare a legislației aplicabile

- (1) Regula generală este aceea a aplicării legislației statului în care lucrătorul desfășoară activitatea profesională salariată sau independentă, chiar dacă persoana în cauză are reședința sau angajatorul său are sediul pe teritoriul altui stat membru.

- (2) Reguli generale de determinare a legislației aplicabile pentru categorii specifice de asigurați sunt prevăzute la articolul 13 paragraful 2 literele c) – f), articolul 14 ter paragrafele 3 și 4 și la articolul 16.
- (3) Reguli de determinare a legislației aplicabile în cazul desfășurării simultane de activitate profesională pe teritoriul a două sau mai multe state membre sunt prevăzute la articolul 14 paragrafele 2 și 3, articolul 14 bis paragrafele 2, 3 și 4, articolul 14 quater, articolul 14 sexies și la articolul 14 septies.
- (4) Se consideră că lucrătorul migrant care desfășoară simultan activitate profesională pe teritoriul a două sau mai multe state membre, realizează toate activitățile pe teritoriul statului membru a cărui legislație este aplicabilă.

Art. 18

Excepții de la regulile generale de determinare a legislației aplicabile

- (1) Detașarea unui lucrător salariat sau independent reprezintă cea mai importantă excepție de la regula generală de determinare a legislației aplicabile și este reglementată la articolul 14 paragraful 1, la articolul 14 bis paragraful 1, articolul 14 ter paragrafele 1 și 2 din Regulamentul 1408/71, precum și la articolele 11 și 11 bis din Regulamentul 574/72.
- (2) Pentru aplicarea dispozițiilor menționate la alineatul 1 au fost adoptate: Decizia Comisiei Administrative a Comunităților Europene pentru Securitatea Socială a Lucrătorilor Migranți nr. 181 din 13 decembrie 2000 privind interpretarea articolelor 14 paragraful 1, 14 bis paragraful 1 și 14 ter paragrafele 1 și 2 din Regulamentul nr. 1408/71 privind legislația aplicabilă lucrătorilor salariați detașați și lucrătorilor independenți care exercită temporar o activitate în afara statului competent, Ghidul practic în materia detașării lucrătorilor în statele membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și în Elveția, precum și Decizia Comisiei Administrative a Comunităților Europene pentru Securitatea Socială a Lucrătorilor Migranți nr. 148 din 25 iunie 1992 referitoare la utilizarea atestării privind legislația aplicabilă (E 101) în cazul detașărilor care nu depășesc trei luni.
- (3) Detalii referitoare la modul de aplicare a dispozițiilor menționate la alineatele 1 și 2 sunt prezentate în Instrucțiunile referitoare la determinarea legislației aplicabile persoanelor care intră sub incidența Regulamentului 1408/71 și a Regulamentului 574/72.

Art. 19

Convenirea excepțiilor de la prevederile articolelor 13 – 16 din Regulamentul 1408/71

- (1) În baza articolului 17 al Regulamentului 1408/71, pot fi convenite, de comun acord între părțile implicate, în interesul anumitor categorii de persoane sau al anumitor persoane, excepții la dispozițiile articolelor 13 – 16.
- (2) Condițiile în care pot fi convenite aceste excepții de către Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, instituție responsabilă de aplicarea dispozițiilor privind determinarea legislației aplicabile în România, inclusiv în ceea ce privește convenirea excepțiilor, sunt menționate în Instrucțiunile referitoare la determinarea legislației aplicabile persoanelor care intră sub incidența Regulamentului 1408/71 și a Regulamentului 574/72.

TITLUL III - „PENSII”

CAPITOLUL I - DISPOZIȚII GENERALE APLICABILE PENSILOR

Secțiunea 1 – Constituirea dosarului de pensie în cazul lucrătorilor migranți

Art. 20

Acordarea coordonată a prestațiilor

- (1). Pentru stabilirea drepturilor de pensie de bătrânețe (pentru limită de vârstă, anticipată, anticipată parțială), de invaliditate și de urmaș, persoana îndreptățită se adresează unei singure instituții, cererea astfel depusă fiind valabilă pentru toate instituțiile la legislația cărora persoana respectivă a fost supusă.
- (2). În ceea ce privește pensiile, drepturile sunt stabilite simultan, de îndată ce o cerere unică de stabilire a fost depusă de persoana interesată, în baza tuturor legislațiilor aplicabile lucrătorului pe perioada realizării perioadelor de asigurare sau echivalente acestora, în diferitele state membre.

Art. 21

Excepții de la principiul acordării coordonate a prestațiilor

- (1). Excepții de la principiul acordării coordonate a prestațiilor sunt prevăzute la articolele 44, respectiv 49 ale Regulamentului 1408/71.
- (2). Conform articolului 44 al Regulamentului 1408/71, persoana interesată poate solicita, în mod expres, amânarea acordării prestațiilor de bătrânețe (pentru limită de vârstă, anticipată, anticipată parțială), la care ar fi avut dreptul în baza legislației unuia sau mai multor state membre; această solicitare este înscrisă pe formularul specific de cerere E 202.
- (3). Conform articolului 49 al Regulamentului 1408/71, principiul acordării coordonate a prestațiilor nu este aplicabil în situația în care persoana îndreptățită nu îndeplinește simultan condițiile legale pentru acordarea unei prestații, de către toate legislațiile statelor membre la care a fost supusă, dar îndeplinește cel puțin condițiile prevăzute de legislația uneia dintre acestea.

Art. 22

Introducerea cererilor pentru prestații

(1) Cererile pentru stabilirea dreptului la prestații se depun la:

- a). instituția de la locul de reședință al persoanei interesate, dacă lucrătorul/asiguratul sau după caz, asiguratul decedat, a fost supus legislației acestei instituții;
- b). instituția statului membru la a cărui legislație a fost supus/ă ultima dată, dacă persoana îndreptățită sau asiguratul decedat, după caz, nu a fost supus legislației instituției de la locul de reședință;
- c). în cazul menționat la litera b, cererea se depune direct de către persoana interesată sau prin intermediul instituției de la locul de reședință, care nu poate refuza primirea cererii pentru acordarea prestațiilor.

(2). Dacă solicitantul nu are reședința pe teritoriul unui stat membru, acesta adresează cererea sa de acordare de prestații instituției statului la legislația căruia a fost supus ultima dată lucrătorul/asiguratul sau asiguratul decedat, după caz.

(3) În toate cazurile, dacă solicitantul se adresează altei instituții decât celei competente, aceasta are obligația de a primi cererea și de a o transmite instituției competente, indicând data la care a fost introdusă cererea.

(4). În România, cererea se adresează casei teritoriale de pensii din raza de reședință, în cazul prevăzut la alineatul 1 litera a) sau după caz, casei teritoriale de pensii în raza căreia persoana interesată sau asiguratul decedat a fost asigurat/ă ultima dată în România, în celelalte cazuri.

(5.) Data de introducere a cererii la o altă instituție decât cea competentă va fi considerată ca dată de introducere a cererii la instituția competentă.

(6). Când nu a fost stabilită o dată de introducere a cererii, se va lua în considerare data de înregistrare la prima instituție sesizată din România din cadrul structurilor teritoriale ale CNPAS.

Art. 23

Regimul de depunere a cererii

(1). Pentru depunerea cererii sale în România, persoana interesată trebuie să îndeplinească formalitățile cerute de legislația română în vigoare și să indice, prin completarea formularului E 207, instituțiile din statele membre la a căror legislație lucrătorul/asiguratul sau după caz, asiguratul decedat, a fost supus sau unde i-au fost stabilite drepturi, respectiv datele de identificare ale foștilor angajatori, în cazul lucrătorilor salariați, prezentând acte doveditoare în acest sens.

(2). Exactitatea informațiilor furnizate de solicitant trebuie să fie determinată prin documentele oficiale care se anexează formularului de cerere E 202/203/204 sau trebuie confirmate de organele competente ale statului membru de reședință sau ale statului a cărui instituție instrumentează cererea.

(3). Dacă instituțiile corespondente din străinătate nu solicită altfel, casele teritoriale de pensii transmit cu formularele de cerere, copii ale documentelor prezentate în original de solicitanți, certificate prin semnătura și ștampila persoanelor autorizate.

(4). Casele teritoriale de pensii au responsabilitatea certificării datelor personale ale solicitanților, înscrise pe formularele de cerere, prin verificarea actelor de identitate, de stare civilă, etc.

Art. 24

Instituția care instrumentează dosarul

(1). Instituția competentă să primească cererea pentru acordarea de prestații are responsabilitatea comunicării între instituții în procesarea completă a dosarului. În acest scop, asigură schimburile de documente și informații între diferitele instituții implicate și notifică către solicitant ansamblul deciziilor luate, prin formularul E 211 denumit "Sumarul deciziilor".

(2). Instituția de instrumentare este obligată să informeze imediat toate instituțiile în cauză, prin intermediul formularului E202/203/204, în privința cererilor de prestații, astfel încât acestea să poată fi examinate simultan și fără întârziere de toate aceste instituții.

Art. 25

Constituirea dosarului de pensie

(1). Pentru stabilirea drepturilor de pensie, instituția care instrumentează dosarul întocmește, pe baza cererii persoanei interesate, formularele necesare stabilirii dreptului la prestații în toate statele în care persoana interesată sau, după caz, asiguratul decedat a realizat perioade de asigurare.

(2). Pentru stabilirea drepturilor de pensie, instituția de instrumentare întocmește, după caz, următoarele formulare:

- a) Formularul E 202, intitulat "Instrumentarea unei cereri de pensie de bătrânețe", E 203, intitulat "Instrumentarea unei cereri de pensie de urmaș", respectiv 204, intitulat „Instrumentarea unei cereri de pensie de invaliditate”;
- b) Formularul E 205, intitulat „Atestat privind cariera de asigurat din România”;
- c) Formularul E 207, intitulat „Certificat privind cariera asiguratului”;
- d) Formularul E 211, intitulat „Sumarul deciziilor”;
- e) Formularul E 213, intitulat “Raport medical detaliat”;
- f) Formularul E 001, intitulat „Formular de comunicare”.

(3). Pentru stabilirea drepturilor de pensie, instituțiile în cauză întocmesc următoarele formulare:

- a) Formularul E 205;
- b) Formularul E 210, intitulat „Notificarea deciziei cu privire la o cerere de pensie”;
- c) Formularul E 001, dacă este necesar.

(4). Având în vedere rolul instituției de instrumentare de a asigura instrumentarea completă a dosarului, această instituție are obligația de a retransmite formularele E 205 întocmite pentru atestarea perioadelor de asigurare și celorlalte instituții în cauză.

(5). Întrucât informațiile indicate în formularele comunitare servesc fiecăreia din instituții pentru a stabili drepturile la prestații, este deosebit de important ca toate rubricile să fie completate într-un mod cât mai lizibil, și de preferință dactilografiate.

(6). Transmiterea acestor formulare ține loc de transmitere a documentelor justificative, cu privire la datele pe care acestea le conțin.

Secțiunea 2 - Formularele comunitare utilizate pentru stabilirea pensiilor

Art. 26

Formularul E 202/E203/E204 - „Instrumentarea unei cereri de pensie de bătrânețe/urmaș/invaliditate”

(1). Formularul E 202/E203/E204, intitulat „Instrumentarea unei cereri de pensie de bătrânețe/urmaș/invaliditate” este emis de către instituția statului membru căruia i-a fost adresată o cerere pentru acordarea drepturilor de pensie, care transmite câte un exemplar al formularului fiecăreia dintre instituțiile în cauză.

(2). Formularul E 202/E203/E204 echivalează cu o cerere de pensie de bătrânețe/urmaș/invaliditate pentru fiecare dintre instituțiile în cauză și înlocuiește cererea care ar fi trebuit făcută ținând cont de legislația internă a fiecăreia dintre state.

(3). La primirea acestui formular, este declanșată examinarea dreptului solicitat de către fiecare instituție în cauză, pentru a analiza dacă sunt îndeplinite condițiile de acordare a unui drept de pensie, în conformitate cu legislația pe care o aplică fiecare instituție.

(4). Instituția care instrumentează cererea precizează data la care cererea a fost introdusă de solicitant și care trebuie reținută de către toate instituțiile în cauză.

Art. 27

Formularul E 205 - „Atestat privind cariera de asigurat din România”

- (1). Formularul E 205, intitulat « Atestat privind perioada totală de asigurare » este emis atât de către instituția de instrumentare, cât și de către instituțiile în cauză.
- (2). Având în vedere necesitatea accelerării acordării prestațiilor, instituția de instrumentare poate transmite formularul E 205 și ulterior transmiterii formularului E 202/203/204.
- (3). Prin intermediul acestui formular fiecare instituție implicată confirmă perioadele de asigurare, precum și perioadele echivalente acestora realizate de persoana interesată/asiguratul decedat conform legislației pe care o aplică.
- (4). Având în vedere dispozițiile specifice fiecărei legislații privind cuantificarea perioadelor de asigurare și a celor echivalente acestora, a fost stabilit câte un formular de atestare a propriilor perioade de asigurare pentru fiecare dintre statele membre.
- (5). Perioadele de asigurare sau perioadele echivalente acestora vor fi luate în considerare așa cum au fost confirmate.
- (6). Ele vor fi transformate, atunci când sunt exprimate într-o unitate diferită de cea utilizată în legislația națională, conform prevederilor articolului 15 din Regulamentul 574/72.
- (7). Instituțiile statelor membre care nu pot stabili drepturi de pensie au obligația de a emite acest formular indicând perioadele de asigurare, precum și perioadele echivalente realizate conform legislației lor, urmând a fi reținute în momentul stabilirii dreptului la prestații, de către celelalte instituții, dacă pensia astfel obținută este mai mare.

Art. 28

Formularul E 207 - „Certificat privind cariera de asigurat”

- (1). În România, formularul E 207 este completat de persoana interesată, la solicitarea instituției de instrumentare, pentru facilitarea îndeplinirii formalităților de către instituțiile în cauză.
- (2). Informațiile completate în cadrul formularului E 207 se referă la angajatorii sau activitatea independentă desfășurate pe teritoriul instituțiilor în cauză.
- (3). Formularul E 207 poate fi însoțit de documente care atestă perioadele de asigurare sau cele echivalente realizate pe teritoriul celorlalte state membre.

Art. 29

Formularul E 210 - „Notificarea deciziei cu privire la o cerere de pensie”

- (1). Formularul E 210 este eliberat de către fiecare dintre instituțiile în cauză, fiind însoțit de o copie a deciziei oficiale proprii.
- (2). Dacă dreptul la prestații poate fi stabilit ținând cont numai de perioadele proprii de asigurare, formularul E 210 poate fi transmis instituției de instrumentare doar cu informații privind dreptul la pensia națională, înaintea efectuării calculului pensiei comunitare, urmând ca rezultatul acestui din urmă calcul să fie transmis ulterior.

Art. 30

Formularul E 211 - „Sumarul deciziilor”

- (1). Acest document este eliberat de către instituția care instrumentează cererea, după ce a intrat în posesia tuturor deciziilor transmise de către fiecare dintre instituțiile în cauză.
- (2). Instituția de instrumentare adresează solicitantului un exemplar al formularului E 211, anexând un exemplar din fiecare decizie oficială și trimite o copie a acestui formular către instituțiile în cauză, anexând și o copie a propriei sale decizii.
- (3). Primirea formularului E 211 și a diferitelor decizii ale celorlalte instituții poate antrena revizuirea dosarului de către oricare dintre instituțiile în cauză.
- (4). Termenele de contestație a deciziilor nu încep să curgă decât din momentul primirii de către solicitant a formularului E 211.

Art. 31

Formularul E 213 - "Raport medical detaliat"

- (1). Formularul E 213 este utilizat pentru stabilirea gradului de invaliditate de către toate instituțiile la legislația cărora solicitantul de pensie de invaliditate a fost supus.
- (2). Formularul E 213 este, de asemenea, utilizat, atunci când instituția unui stat dorește expertizarea medicală a unei persoane care domiciliază pe teritoriul altui stat.

Art. 32

Formularul E 001 – „Formular de comunicare”

- (1). Formularul E 001 este utilizat în completarea altor formulare sau pentru orice schimb de informații care nu este prevăzut în alte formulare, nesubstituindu-se în nici un caz acestora.
- (2). Utilizarea formularului E 001 rămâne la inițiativa instituției care dorește să formuleze o cerere de informații și/sau de formulare către instituția unui alt stat membru.
- (3). Acest formular nu este destinat unei situații particulare, ci servește doar în cazul în care niciun formular nu este adaptabil unei situații date.

Art. 33

Formularul E 215 - „Raport administrativ cu privire la situația pensionarului”

- (1). Formularul E 215 este folosit pentru realizarea unui control administrativ, în general, al unui beneficiar de pensii care locuiește pe teritoriul altui stat membru.

Secțiunea 3 - Totalizarea perioadelor de asigurare

Art. 34

Totalizarea în vederea acordării prestațiilor, respectiv în vederea recunoașterii dreptului la prestație

(1). Pentru acordarea prestațiilor, fiecare dintre instituțiile implicate realizează separat totalizarea perioadelor de asigurare, ținând cont de ansamblul perioadelor de asigurare sau echivalente acestora, realizate de lucrător în baza legislațiilor tuturor statelor membre la care acesta a fost supus.

(2). Luarea în considerare a perioadelor realizate conform legislației altor state membre se face în măsura în care este necesar pentru completarea perioadelor de asigurare sau echivalente proprii, pentru a dobândi, menține, redobândi dreptul la prestații, cu condiția ca aceste perioade să nu se suprapună.

(3). La totalizarea perioadelor de asigurare sunt luate în considerare și perioadele de asigurare sau perioadele echivalente acestora realizate de persoana interesată înainte de 1 ianuarie 2007.

(4). Dacă legislația unui stat membru prevede că, pentru stabilirea dreptului, perioadele de asigurare sau echivalente acestora nu pot fi luate în considerare decât dacă au fost realizate într-o profesie care face obiectul unui regim special, într-un loc de muncă specific sau într-un termen de timp determinat, instituția care aplică această legislație ține cont de perioadele de asigurare sau echivalente acestora realizate în baza legislației altui stat membru în cadrul unui regim corespunzător, în aceeași profesie, în același loc de muncă sau în termenul de timp respectiv.

(5). Dacă o persoană nu are dreptul la o prestație în baza perioadelor de asigurare realizate conform legislației statelor membre, dreptul la prestație va fi determinat prin totalizarea acestor perioade cu perioadele realizate în baza legislația unui stat terț de care statele membre implicate sunt legate printr-un acord bi- sau multilateral de securitate socială și care prevede reguli de totalizare a perioadelor de asigurare.

Art. 35

Reguli pentru efectuarea totalizării - Suprapunerea perioadelor de asigurare

(1). Există suprapunere în situația în care persoana interesată a realizat, în același interval de timp, perioade de asigurare sau echivalente acestora potrivit legislațiilor a două sau mai multe state membre.

(2). În caz de suprapunere a unei perioade de asigurare obligatorii și a unei perioade de asigurare voluntare sau facultative, se valorifică numai perioada de asigurare realizată în baza asigurării obligatorii.

(3). Atunci când o perioadă de asigurare sau echivalentă acesteia coincide cu o perioadă asimilată realizată în baza legislației altui stat membru, numai perioada de asigurare sau echivalentă acesteia este luată în considerare.

(4). Atunci când există o suprapunere între perioade asimilate conform legislațiilor a două sau mai multor state membre, perioada asimilată este luată în considerare numai de către instituția statului membru la a cărui legislație asiguratul a fost supus cu titlu obligatoriu ultima dată, înainte de realizarea acestei perioade.

(5). Dacă persoana interesată nu a fost supusă cu titlu obligatoriu niciuneia dintre legislațiile în cauză înaintea perioadei asimilate, aceasta este luată în considerare de instituția statului membru la a cărui legislație persoana a fost supusă cu titlu obligatoriu pentru prima dată, după perioada respectivă.

(6). Atunci când anumite perioade de asigurare sau echivalente acestora, realizate în baza legislației unui stat membru, nu pot fi determinate cu precizie în timp, se presupune că aceste perioade nu se suprapun cu perioadele de asigurare

sau echivalente acestora realizate în baza legislației altui stat membru și se iau în considerare numai în măsura în care ele sunt utile.

Art. 36

Reguli de conversie

(1). În cazul în care perioadele de asigurare sau echivalente acestora realizate în baza legislației unui stat membru sunt exprimate în unități diferite de cele care sunt utilizate de legislația statului membru care efectuează totalizarea, transformarea necesară în scopul totalizării se va efectua conform regulilor de conversie prevăzute la art. 15 (3) din Regulamentul 574/72.

(2). Reguli de conversie variază în funcție de numărul de zile de lucru în cursul săptămânii pentru lucrătorul salariat (șase zile, cinci zile sau șapte zile), lucrătorului independent aplicându-i-se săptămâna de șase zile.

(3). Reguli de conversie vor fi aplicate asupra totalului perioadelor de asigurare sau echivalente acestuia confirmate prin formularele E 205.

Secțiunea 4 – Stabilirea drepturilor de pensie

Art. 37

Calculul pensiilor – aplicarea principiului pro-rata temporis

(1). Articolul 46 din Regulament prevede diferite moduri de calcul, în funcție de necesitatea recurgerii la totalizarea perioadelor de asigurare sau echivalente acestora.

(2). Dacă dreptul poate fi stabilit, fără a fi necesară totalizarea cu perioade de asigurare sau echivalente acestora realizate în alte state, se efectuează dublul calcul.

(3). Primul calcul constă în stabilirea pensiei naționale, luând în considerare numai perioadele de asigurare realizate conform legislației proprii.

(4). Cel de-al doilea calcul constă în stabilirea pensiei comunitare, prin aplicarea metodei totalizare – proratazare (proportionalizare) prevăzute de Regulament, adică ținând cont de ansamblul perioadelor confirmate de instituțiile tuturor statelor implicate, respectându-se următoarele etape:

I. calculul pensiei teoretice având în vedere totalul perioadelor de asigurare, prin aplicarea formulei naționale de calcul;

II. calculul pensiei proratazate (proportionalizate) aferentă perioadelor realizate în România.

(5). Quantumul acordat pentru perioadele de asigurare voluntară care nu sunt luate în considerare conform articolului 15 alineatul 1 litera b) din Regulamentul de aplicare, sunt adiționate sumei efectiv datorate, calculate conform metodei totalizare – proratazare (proportionalizare); această majorare este calculată conform dispozițiilor legislației statului membru în baza cărora au fost realizate perioadele de asigurare voluntară.

(6). Pentru compararea quantumurilor pensiei naționale și pensiei comunitare, majorarea pensiei aferente asigurării voluntare este adăugată la quantumul pensiei comunitare.

(7). După compararea celor două pensii - națională și comunitară, se plătește quantumul mai mare al prestațiilor stabilite.

(8). Fiecare instituție competentă efectuează dublul calcul și stabilește pensia la care persoana interesată are dreptul, după aplicarea regulilor de non-cumul, dacă legislația respectivă conține astfel de reguli.

(9). Dacă dreptul nu poate fi stabilit decât prin totalizarea perioadelor proprii de asigurare cu perioadele de asigurare sau echivalente acestora realizate în alte state, nu se efectuează dublul calcul.

(10). Modalitățile de calcul al pensiilor sunt precizate în „Instrucțiuni referitoare la calculul drepturilor de pensie în aplicarea Regulamentului 1408/71 și a Regulamentului 574/72”.

Art. 38

Calculul prestațiilor în cazul în care persoana în cauză nu îndeplinește simultan condițiile cerute de toate legislațiile în baza cărora au fost realizate perioade de asigurare sau echivalente acestora sau atunci când aceasta a solicitat în mod expres amânarea acordării prestațiilor de bătrânețe (de limită de vârstă, anticipate sau anticipate parțiale)

(1). Dacă solicitantul nu îndeplinește simultan condițiile, pentru acordarea prestațiilor, cerute de toate legislațiile statelor membre la care a fost supusă, dar îndeplinește condițiile uneia sau mai multora dintre acestea, sunt aplicabile următoarele dispoziții:

a) fiecare dintre instituțiile competente, care aplică o legislație ale cărei condiții pentru acordarea prestațiilor sunt îndeplinite, calculează cuantumul prestației datorate, prin aplicarea metodei totalizare – proratare (proporționalizare);

b) în situația în care persoana interesată îndeplinește condițiile unei singure legislații sau a cel puțin două legislații fără să fie necesar să se utilizeze perioadele de asigurare sau echivalente acestora realizate în baza legislațiilor ale căror condiții nu sunt îndeplinite, aceste perioade nu se au în vedere la calculul prestației, cu excepția cazului în care luarea în considerare a perioadelor respective permite determinarea unui cuantum mai mare al prestației.

(2). Chiar dacă legislația națională a unui stat membru prevede că o pensie este calculată și acordată cu titlu definitiv, calculul și acordarea pensiei în cazul unui lucrător migrant, ca urmare a aplicării Regulamentului 1408/71 și 574/72, au întotdeauna un caracter provizoriu.

(3). Pe măsură ce condițiile cerute de una sau mai multe dintre celelalte legislații cărora li s-a supus persoana interesată sau după caz, asiguratul decedat sunt îndeplinite pensia calculată precedent cu titlu provizoriu este revizuită de fiecare dată și face obiectul unui nou calcul, conform dispozițiilor articolului 37 al prezentelor instrucțiuni generale.

(4). Prestațiile acordate în baza uneia sau mai multor legislații sunt recalulate din oficiu, prin aplicarea metodei totalizare – proratare (proporționalizare).

(5). Atunci când condițiile prevăzute de una sau mai multe legislații încetează a mai fi îndeplinite, o recalculare a prestației este, de asemenea, efectuată din oficiu.

(6). Dispozițiile prezentului articol se aplică și în situația în care persoana în cauză a solicitat amânarea acordării prestațiilor de bătrânețe la care ar fi avut dreptul în baza legislației unui stat membru.

Art. 39

Cazuri de perioade mai mici de un an

Cristina Vannier
Cabinet de Avocat

Baroul SATU MARE

Str. Miron Costin nr. 9, Satu Mare, 440062

Tel: +40 261 71 02 37 Fax: +40 261 70 68 37

Baroul LIMOGES

22, rue Pétinaud Beaupeyrat, 87000, Limoges

Tel: +33 5 55 42 71 66 Fax: +33 5 55 77 73 10

www.avocats-roumanie.eu

e-mail: vannier@avocats-roumanie.eu

(1). Instituția este îndreptățită să nu acorde o prestație în baza perioadelor realizate potrivit legislației sale, dacă, prin valorificarea acestor perioade, mai mici de 1 an, nu este dobândit nici un drept conform legislației sale; instituția menționată nu trebuie să aplice totalizarea.

(2). Celelalte state membre implicate iau în considerare aceste perioade pentru stabilirea dreptului, în vederea calculării cuantumului teoretic, însă nu le iau în considerare în momentul calculării cuantumului efectiv (pensiei proratizate).

(3). În cazul în care aplicarea alineatului 1 ar conduce la faptul ca nici o institutie nu ar avea obligatia de a acorda un drept, prestațiile vor fi acordate exclusiv în baza legislației ultimului dintre aceste state ale cărei condiții sunt îndeplinite, ca și cum toate perioadele de asigurare și echivalente acestora ar fi fost realizate conform legislației acestui stat.

(4). Pe formularul E205 fiecare instituție trebuie să indice dacă acordă sau nu o pensie pentru o perioadă de asigurare mai mică de un an.

Art. 40

Alte dispoziții referitoare la calculul prestațiilor

(1). În cazul în care suma prestațiilor datorate de instituțiile competente a două sau mai multe state membre, în conformitate cu dispozițiile unei convenții multilaterale de securitate socială, nu este mai mare decât suma care ar fi datorată de aceste state membre în conformitate cu prevederile Regulamentului 1408/71, persoana în cauză va beneficia de dispozițiile acestuia din urmă.

(2). În vederea realizării calculului efectiv al pensiei comunitare, dacă durata perioadelor de asigurare și echivalente acestora realizate înainte de producerea riscului în baza legislațiilor tuturor statelor membre în cauză este mai mare decât durata maximă cerută de legislația din România pentru a beneficia de o prestație completă (stagiul complet de cotizare), casa teritorială de pensii va lua în considerare această durată maximă, în locul duratei totale a perioadelor menționate.

(3). Pentru calculul cuantumului teoretic și al celui efectiv/proratizat/proporționalizat, instituția competentă a unui stat membru a cărui legislație prevede că stabilirea cuantumului prestațiilor are la bază suma veniturilor, contribuțiilor sau majorărilor determina veniturile, contribuțiile sau majorările ce urmează a fi luate în considerare pentru perioadele de asigurare realizate în celelalte state membre pe baza mediei veniturilor, contribuțiilor sau majorărilor aferente perioadelor de asigurare realizate potrivit legislației proprii.

Art. 41

Revalorizarea și recalcularea pensiilor

(1). Dacă, din cauza unei creșteri a costului vieții, a inflației, a indicelui prețurilor de consum, sau din cauza unei schimbări a nivelului salariilor sau a altor cauze de modificare, prestațiile statelor respective sunt modificate cu un procentaj fix sau cu un quantum determinat, acest procentaj sau quantum trebuie să fie aplicat direct pensiilor comunitare, fără să fie necesară o recalculare în conformitate cu dispozițiile articolului 37 al prezentelor instrucțiuni generale.

(2). În caz de modificare a modului de stabilire sau a regulilor de calcul al prestațiilor, o recalculare va fi efectuată în conformitate cu dispozițiile articolului 37 al prezentelor instrucțiuni generale.

Cristina Vannier
Cabinet de Avocat

Baroul SATU MARE

Str. Miron Costin nr. 9, Satu Mare, 440062

Tel: +40 261 71 02 37 Fax: +40 261 70 68 37

Baroul LIMOGES

22, rue Pétinaud Beaupeyrat, 87000, Limoges

Tel: +33 5 55 42 71 66 Fax: +33 5 55 77 73 10

www.avocats-roumanie.eu

[e-mail: vannier@avocats-roumanie.eu](mailto:vannier@avocats-roumanie.eu)

(3). În cazul unei recalculări, a suprimării sau suspendării prestației, instituția care a luat decizia o notifică persoanei interesate și fiecăreia dintre instituțiile care i-au acordat persoanei interesate un drept; această notificare se poate efectua, eventual, prin intermediul instituției de instrumentare.

Secțiunea 5 - Dispoziții diverse

Art. 42

Plata provizorie a prestațiilor

(1). Dacă instituția de instrumentare stabilește că solicitantul are dreptul la o pensie stabilită exclusiv conform dispozițiilor legislației naționale, aceasta plătește aceste prestații, pe bază provizorie.

(2). Dacă solicitantul nu are dreptul la pensie națională din partea instituției de instrumentare, această instituție comunică acest fapt instituției în cauză despre care are informații că poate stabili o pensie națională, pentru ca această din urmă instituție să acorde aceste prestații pe bază provizorie.

(3). Dacă, în cazul prevăzut în alin. (2), dreptul la pensie națională poate fi obținut conform legislației mai multor state membre, plata prestațiilor pe bază provizorie este în responsabilitatea instituției care a informat prima instituția de instrumentare cu privire la existența acestui drept; este de datoria instituției de instrumentare să informeze celelalte instituții interesate.

(4). Instituția care trebuie să plătească prestații conform alin. (1), (2) și (3), informează solicitantul cu privire la acest fapt, atrăgându-i atenția asupra naturii provizorii a măsurilor luate și asupra imposibilității contestării dreptului acordat.

(5). Dacă nu se plătește solicitantului nicio prestație pe bază provizorie, conform alin. (1), (2) sau (3), dar din informațiile primite rezultă că ar putea fi obținut un drept la o pensie comunitară, instituția de instrumentare îi plătește acestuia un avans recuperabil, stabilit conform „Instrucțiunilor referitoare la calculul drepturilor de pensie în aplicarea Regulamentului 1408/71 și a Regulamentului 574/72”.

Art. 43

Măsuri destinate să accelereze acordarea prestațiilor

(1). Când un lucrător care este cetățean al unui stat membru se supune legislației din România, casa teritorială de pensii va transmite CNPAS, la momentul înregistrării acestui lucrător, toate informațiile privind identificarea lucrătorului, date personale, statele precedente în care a fost asigurat, data la care a început activitatea, codul personal de asigurări sociale (cod numeric personal sau cod generat), precum și orice alte informații care pot facilita și accelera acordarea pensiilor.

(2). Pentru aplicarea dispozițiilor alineatului 1, apatrizii și refugiații sunt considerați cetățenii statului membru la a cărui legislație s-au supus prima dată.

(3). La cererea lucrătorului, casa teritorială de pensii la care acesta este asigurat în acel moment, reconstituie cariera sa profesională, cu cel puțin un an înainte de data la care va atinge vârsta de pensionare.

Secțiunea 6 - Dispoziții aplicabile plății prestațiilor

Art. 44

Renunțarea la clauzele de reședință

Persoana care are dreptul la prestații de invaliditate, de bătrânețe sau de urmaș, pentru accidente de muncă sau boli profesionale și la ajutoare de deces, dobândite potrivit legislației române, va beneficia de aceste prestații chiar dacă reședința sa este stabilită pe teritoriul altui stat membru decât România.

Art. 45

Cheltuieli aferente plății prestațiilor

(1). Cheltuielile generate de transferul în străinătate al pensiilor stabilite în aplicarea Regulamentului 1408/71 și 574/72, inclusiv cele legate de schimbul valutar, se suportă de către beneficiari.

(2). Comisionul bancar prevăzut la articolul 90 alineatul 8 al Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, așa cum a fost modificat prin Ordonanța de Urgență nr. 69 din 13 septembrie 2006, este suportat din bugetul de asigurări sociale de stat.

Art. 46

Notificarea transferului de reședință al persoanei cu drept la prestații

Când un beneficiar de prestații datorate conform legislației române își transferă reședința din România pe teritoriul altui stat membru, acesta are obligația de a informa despre acest fapt casa teritorială de pensii.

Art. 47

Confirmarea existenței beneficiarului

(1). Pentru a beneficia de drepturile de pensie din partea casei teritoriale de pensii, titularul drepturilor de pensie a cărei reședință nu este stabilită în România are obligația de a prezenta anual, la data de 1 ianuarie a fiecărui an, documente oficiale care atestă faptul că acesta este în viață.

(2). În situația în care beneficiarul nu prezintă sau nu transmite documentele menționate la alineatul 1, casa teritorială de pensii competentă transmite beneficiarului în cauză, până la data de 1 martie a fiecărui an, o notificare cu privire la obligația de a-și confirma, de urgență, existența, atrăgându-i acestuia atenția asupra consecințelor inacțiunii sale.

(3). În situația în care beneficiarul nu a comunicat documentele solicitate, până la data de 1 aprilie a fiecărui an, drepturile de pensie ale acestuia se suspendă.

CAPITOLUL II

DISPOZIȚII SPECIFICE PENSILOR DE INVALIDITATE

Art. 48

Tipuri de legislație

(1). Potrivit dispozițiilor Regulamentului 1408/71, în cazul pensiei de invaliditate sunt aplicabile două proceduri de stabilire a drepturilor, determinate de tipul de legislație aplicabil persoanei interesate.

(2). Tipurile de legislație vizate în aplicarea Regulamentului 1408/71 și a Regulamentului 574/72 sunt:

- a). legislațiile de tip A, conform cărora cuantumul pensiei de invaliditate este independent de durata perioadei de asigurare și care sunt menționate la Anexa IV a Regulamentului 1408/71;
- b). legislațiile de tip B, conform cărora cuantumul pensiei de invaliditate este dependent de durata perioadei de asigurare.

Art. 49

Legislația română în vigoare

- (1). Legislația română în vigoare este o legislație de tip B, întrucât cuantumul pensiei de invaliditate este dependent de perioada de asigurare realizată de persoana interesată anterior ivirii riscului.
- (2). Prestațiile de invaliditate în caz de activitate pe teritoriul statului român și pe cel al altor state membre se calculează aplicând dispozițiile Titlului III, capitolul 3 al Regulamentului 1408/71, aplicabile prestațiilor de bătrânețe și de urmaș.

Art. 50

Stabilirea drepturilor de pensie de invaliditate de către două sau mai multe state membre

Stabilirea drepturilor de pensie în cazul lucrătorilor/asiguraților care au fost supuși, în mod succesiv sau alternativ, legislațiilor a două sau mai multe state membre, va fi efectuată conform dispozițiilor articolelor 44 – 51 din Regulamentul 1408/71, precum și ale articolelor 36 – 59 din Regulamentul 574/72.

Art. 51

Condițiile medicale de stabilire a drepturilor

- (1). Medicii experți ai asigurărilor sociale din cadrul serviciului de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă din România stabilesc gradul de invaliditate independent de decizia instituțiilor altor state membre și exclusiv prin aplicarea criteriilor prevăzute de legislația română în vigoare.
- (2). Pentru a determina gradul de invaliditate, instituția din România va lua în considerare documentele și rapoartele medicale, precum și informațiile de ordin administrativ obținute de instituția oricărui alt stat membru.
- (3). În cazul persoanelor aflate pe teritoriul altui stat membru, expertizarea medicală poate fi efectuată, la solicitarea caselor teritoriale de pensii, de către instituțiile de la locul de reședință sau de ședere al beneficiarului de prestații.
- (4). Casa teritorială de pensii din România își rezervă dreptul de a dispune examinarea medicală a solicitantului de către un medic ales de aceasta, fie în statul membru în care se găsește persoana în cauză, fie în România, dacă solicitantul este de acord și sănătatea îi permite să călătorească, cu suportarea, de către instituțiile abilitate din România, a cheltuielilor pe care le implică această călătorie.
- (5). În instrumentarea dosarului de pensie de invaliditate în cazul unei persoane care intră în câmpul de aplicare al Regulamentului 1408/71 și 574/72, procedura aplicabilă încadrării în grad de invaliditate și circuitului documentației medicale va fi aceea utilizată pentru persoanele care nu sunt încadrate în muncă în România la momentul solicitării pensiei de invaliditate.
- (6). Dacă solicitantul are reședința în România, se parcurg următoarele etape:

Cristina Vannier
Cabinet de Avocat

Baroul SATU MARE

Str. Miron Costin nr. 9, Satu Mare, 440062

Tel: +40 261 71 02 37 Fax: +40 261 70 68 37

Baroul LIMOGES

22, rue Pétiniaud Beaupeyrat, 87000, Limoges

Tel: +33 5 55 42 71 66 Fax: +33 5 55 77 73 10

www.avocats-roumanie.eu

[e-mail: vannier@avocats-roumanie.eu](mailto:vannier@avocats-roumanie.eu)

1. formularul de examinare medicală pentru pensionare, întocmit de medicul curant pentru persoanele care solicită pensie de invaliditate, se trimite la casa de pensii din raza de reședință a bolnavului;
2. casa de pensii trimite dosarul medical și extrasul medical serviciului de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, solicitând medicului expert al asigurărilor sociale completarea formularului E 213;
3. după stabilirea concluziilor expertizei, medicul expert al asigurărilor sociale completează formularul E 213, pe care îl transmite casei teritoriale de pensii care l-a solicitat;
4. medicul expert păstrează un exemplar în original al formularului E 213 în dosarul medical;
5. dacă instituția competentă din străinătate solicită serviciului de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă din România efectuarea unor controale și examinări medicale suplimentare, acestea sunt efectuate potrivit procedurilor pe care le aplică, în mod regulat, serviciul competent din România, pe cheltuiala instituției care le-a solicitat.
6. în situația în care serviciul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă nu aplică procedurile medicale sau nu realizează, în mod regulat, investigațiile medicale solicitate, acesta va solicita lămuriri instituției care a transmis solicitarea privind efectuarea procedurilor sau a investigațiilor respective.

(7). Dacă solicitantul are reședința pe teritoriul altui stat membru, se parcurg următoarele etape:

1. formularul E 213 și eventual alte documente, certificate, rapoarte medicale și informații utile sunt transmise casei de pensii competente, respectiv de la ultimul loc de asigurare din România;
2. casa teritorială de pensii trimite toate documentele și informațiile de ordin medical, inclusiv formularul E 213, serviciului de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, împreună cu extrasul administrativ completat potrivit legii;
3. medicul expert al asigurărilor sociale, după analizarea dosarului medical, se pronunță asupra invalidității;
4. dacă medicul expert decide aplicarea unor măsuri recuperatorii, acestea vor fi realizate prin intermediul instituției de la locul de reședință sau de ședere al persoanei interesate, potrivit procedurilor pe care le aplică această instituție, pe cheltuiala instituțiilor abilitate din România;
5. procedurile recuperatorii menționate la punctul 4 pot fi realizate în România, dacă beneficiarul este de acord cu acest lucru și sănătatea îi permite efectuarea călătoriei în România, cu suportarea, de către serviciile de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, a cheltuielilor pe care le implică această deplasare;
6. în situația în care medicul expert solicită controale și examinări medicale suplimentare, acestea se realizează fie în străinătate, prin intermediul instituției de la locul de reședință sau de ședere al persoanei interesate, conform procedurilor pe care le aplică această instituție și pe cheltuiala serviciului de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă care le-a solicitat, fie în România, de către serviciul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă competent, dacă solicitantul este de acord cu acest lucru și sănătatea îi permite efectuarea călătoriei în România, cu suportarea, de către serviciile de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, a cheltuielilor pe care le implică această deplasare.

Art. 52

Condițiile administrative de stabilire a drepturilor

Condițiile administrative de stabilire a drepturilor sunt cele prevăzute de legislația statului care stabilește și acordă dreptul la prestația de invaliditate.

Art. 53

Prestații de invaliditate stabilite ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale

1. Conform legislației române în vigoare, dreptul la pensie de invaliditate se stabilește ca urmare a unei boli obișnuite sau a unui accident care nu are legătură cu munca, precum și ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale.

2. Conform dispozițiilor Regulamentului, dacă invaliditatea a apărut ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, drepturile de pensie sunt acordate de instituția statului a cărei legislație era aplicabilă în momentul ivirii riscului.

CAPITOLUL III - DISPOZIȚII SPECIFICE PENSIILOR DE URMAȘ

Art. 54

Atestatul referitor la membrii familiei care urmează să fie luați în considerare la stabilirea cuantumului pensiei de urmaș

- (1). Dacă potrivit legislației unui Stat membru cuantumului pensiei de urmaș este influențat de existența unor membri de familie, cu excepția copiilor, solicitantul este obligat să prezinte un atestat referitor la membrii familiei sale care locuiesc pe teritoriul unui Stat membru, altul decât cel în care este situată instituția responsabilă cu acordarea prestațiilor.
- (2). Acest atestat va fi eliberat de instituția de asigurare de sănătate a locului de reședință al membrilor de familie sau de o altă instituție desemnată.
- (3). Atestatul poate fi înlocuit cu documente recente de stare civilă referitoare la membrii de familie, cu excepția copiilor.
- (4). În cazul în care legislația unui Stat membru impune ca membrii de familie să locuiască împreună cu titularul prestației, această condiție se consideră a fi îndeplinită chiar în situația în care membrii de familie locuiesc într-un stat diferit, cu condiția ca aceștia să se găsească în întreținerea titularului, fapt care trebuie să fie dovedit prin transmiterea periodică a unei părți din veniturile solicitantului.

TITLUL IV - „AJUTORUL DE DECES”

Art. 55

Totalizarea perioadelor de asigurare sau a perioadelor echivalente acestora

În cazul în care legislația unui stat membru prevede necesitatea realizării unei perioade de asigurare minime anterior ivirii riscului, casa teritorială de pensii eliberează, la solicitarea persoanei interesate sau a instituției competente din străinătate, formularul E 104, intitulat „Atestat privind totalizarea perioadelor de asigurare, ocupare sau de reședință”, pentru totalizarea perioadelor de asigurare realizate în România cu perioade de asigurare sau echivalente acestora realizate în alte state membre.

Art. 56

Acordarea ajutorului de deces în cazul în care solicitantul are reședința pe teritoriul altui stat membru, iar dreptul este recunoscut în baza legislației române în vigoare

- (1). Dacă solicitantul domiciliază pe teritoriul altui stat membru, iar dreptul la ajutorul de deces este recunoscut în baza legislației române în vigoare, cererea pentru acordarea prestației poate fi adresată instituției de la locul de reședință sau casei teritoriale de pensii din România.
- (2). Dacă cererea este depusă la instituția de la locul de reședință al solicitantului, instituția respectivă completează și transmite casei teritoriale de pensii formularul E 124, intitulat „Cerere pentru acordarea ajutorului de deces”, împreună

cu documentele justificative necesare în conformitate cu legislația română în vigoare: certificatul de deces; actul de identitate al solicitanților; actele de stare civilă ale solicitanților, din care să rezulte gradul de rudenie cu decedatul, sau, după caz, actul care atestă calitatea de moștenitor, tutore, curator; acte din care să rezulte că s-au suportat cheltuieli ocazionate de deces; certificatul de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap sau actul medical prin care se atestă boala care l-a făcut inapt pentru muncă pe copil și data ivirii acesteia.

Art. 57

Acordarea ajutorului de deces în cazul în care solicitantul are reședința în România, iar dreptul este recunoscut în baza legislației altui stat membru

(1). Dacă solicitantul domiciliază în România, iar dreptul la ajutorul de deces este recunoscut în baza legislației altui stat membru, cererea pentru acordarea prestației poate fi adresată casei teritoriale de pensii din România sau instituției competente din statul în care dreptul la ajutorul de deces este recunoscut.

(2). Dacă cererea este depusă la casa teritorială de pensii din România, instituția respectivă completează și transmite instituției competente din statul în care dreptul la ajutorul de deces este recunoscut, formularul E 124, intitulat „Cerere pentru acordarea ajutorului de deces”, împreună cu documentele justificative necesare în conformitate cu legislația în vigoare a statului respectiv, menționate în formularul E 124.

Art. 58

Reguli aplicabile în caz de cumul

(1). Dacă decesul survine pe teritoriul unui stat membru, dreptul dobândit în baza legislației acestui stat va fi menținut, iar dreptul dobândit în baza legislației oricărui alt stat membru se stinge.

(2). Dacă s-au dobândit drepturi în baza legislației a două sau mai multe state membre, altele decât cel pe teritoriul căruia s-a produs decesul, se menține exclusiv dreptul obținut conform legislației statului membru în care asiguratul decedat a completat ultima sa perioadă de asigurare, în timp ce dreptul obținut conform legislației oricărui alt stat membru se stinge.

(3). Dacă însă asiguratul decedat a dobândit un drept în baza legislației a două state membre, exercitând simultan, de exemplu, o activitate salariată și una independentă pe teritoriul acestora, sau fiind simultan angajată acolo ca funcționar sau persoană asimilată (conform prevederilor art. 14 quater lit. b și respectiv 14 septies din Regulamentul 1408/71), ambele drepturi vor fi menținute.

Art. 59

Decesul titularului de pensie

În cazul decesului unui titular de pensie ale cărui drepturi au fost stabilite în baza legislației unuia sau mai multor state membre, reședința sa nefiind situată pe teritoriul statului unde se află instituția careia îi revine sarcina acoperirii costurilor prestațiilor în natură, dreptul la ajutorul de deces va fi acordat conform legislației pe care o aplică această din urmă instituție.

TITLUL V – “Dispoziții finale”

Art. 60

Cooperarea între autoritățile și instituțiile competente

Cristina Vannier
Cabinet de Avocat

Baroul SATU MARE

Str. Miron Costin nr. 9, Satu Mare, 440062

Tel: +40 261 71 02 37 Fax: +40 261 70 68 37

Baroul LIMOGES

22, rue Pétinaud Beaupeyrat, 87000, Limoges

Tel: +33 5 55 42 71 66 Fax: +33 5 55 77 73 10

www.avocats-roumanie.eu

[e-mail: vannier@avocats-roumanie.eu](mailto:vannier@avocats-roumanie.eu)

(1). În aplicarea Regulamentelor 1408/71 și 574/72, CNPAS și casele teritoriale de pensii trebuie să acorde instituțiilor corespondente din celelalte state membre asistență administrativă gratuită, pe bază de reciprocitate, putând comunica direct cu aceste instituții, precum și cu persoanele interesate sau cu mandatarii acestora.

(2). În acest scop, CNPAS și casele teritoriale de pensii nu pot refuza primirea unei cereri pe motiv că aceasta nu este depusă în limba română, dacă aceasta este prezentată în altă limbă oficială a Uniunii Europene.

(3). Comunicarea datelor personale în aplicarea Regulamentelor 1408/71 și 574/72 se face cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare în România, în domeniul protecției datelor personale.